

2017-09-01

LUNDS UNIVERSITET

Naturvetenskapliga fakulteten

Kansli N

Maria Ovesson, fakultetskoordinator

Vägledning för ansökan om docentur vid naturvetenskapliga fakulteten vid Lunds universitet

Inledning

Universiteten har rätt att anta till docentbehörighet om det kan anses gagna forskning och utbildning vid universitetet. Däremot har ett universitet inte någon skyldighet att anta docenter. Frågan om antagning av oavlönad docent har tidigare varit reglerad i centrala bestämmelser tillsammans med kompletterande lokala föreskrifter. Prövning av antagning som docent är ingen rättighet för den enskilde, utan ska kopplas till universitetets behov av kvalificerad kompetens. Numera avgör, vid Lunds universitet, varje fakultet om docenttiteln ska finnas eller inte. Eftersom docenttiteln bedöms fylla en viktig funktion både som ett mått på akademisk meritering och praktiskt vid exempelvis tillsättning av anställningar, har fakulteten beslutat att docenttiteln ska finnas kvar. Fakultetens docenter ska delta i examinationen inom utbildningen på forskarnivå.

Docenturnämnd

För handläggningen av docenturärenden finns en docenturnämnd. Nämnden utser extern sakkunnig för bedömning av ansökan.

Krav för att kunna antas som docent

Naturvetenskapliga fakulteten ställer upp följande kriterier för att antas som docent:

- Till docent vid fakulteten kan antas sökande, som har stark och bred vetenskaplig meritering och som är till uppenbar nytta för forskning och utbildning, främst utbildningen på forskarnivå, inom det ämne vid fakulteten som ansökan avser. Sökande ska ha avlagt doktorsexamen eller ha motsvarande kompetens.
- I den vetenskapliga meriteringen inräknas främst dokumenterad förmåga till självständigt och nyskapande forskningsarbete utöver doktorsexamen, men även pedagogisk färdighet och intresse för spridning av vetenskapliga resultat till icke-experter. Självständighet är en viktig komponent i processen att utvecklas till en framgångsrik forskare. Detta är därför också en viktig del i fakultetens krav för att kunna bli utnämnd till docent. Sökande ska kunna uppvisa publikationer utan tidigare doktorandhandledare. Som tecken på självständighet ser docenturnämnden därutöver helst att sökande har åtminstone någon publikation utan medförfattarskap av tidigare seniora mentorer (exempelvis från post-doc). Yngre forskare fortsätter dock ofta att samarbeta och publicera med äldre kollegor och handledare långt efter disputationen. Sådan sampublicering behöver inte vara till nackdel, men det är då viktigt att sökanden på annat sätt kan redovisa att han/hon aktivt drivit egen forskning, t.ex. genom att

tydligt specificera medförfattarnas roller i projekten. Om inga publikationer utan tidigare mentorer föreligger, måste sökanden tydligt visa att man har varit PI (principal investigator) för minst ett arbete. Med PI avses den som driver forskning i egen regi och med egna idéer. Helst också med egen finansiering. I tveksamma fall kan nämnden, som stöd i bedömningen av självständighet, komma att inhämta yttrande från andra medförfattare än tidigare huvudhandledare.

- Den vetenskapliga produktionen, utöver de arbeten som ingår i avlagd doktorsexamen, ska kvantitativt och kvalitativt utgöra ett väsentligt tillskott utöver doktorsexamen och ska minst motsvara ytterligare en doktorsavhandling. Den vetenskapliga produktionen utöver doktorsarbetet ska ha publicerats i internationellt välrenommerade tidskrifter med peer-reviewsystem eller motsvarande.
- Den pedagogiska skickligheten och meriteringen ska främst avse ett aktivt deltagande i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå och kan förutom direkt undervisning avse kursutveckling, handledning och populärvetenskaplig information. Särskild vikt läggs vid dokumenterad erfarenhet av handledning av examensarbetare och forskarstuderande.
- Sökande ska ha genomgått fakultetens docentkurs eller på annat sätt införskaffat motsvarande kunskaper, (har den sökande inte gått docentkursen går det bra att skicka in ansökan ändå och gå kursen under tiden ansökan behandlas).

Docent antas endast i de ämnen för utbildning på forskarnivå eller inriktningar som finns inom fakulteten.

Normalt prövas docentbehörighet endast för sökande som har sin forskar-/lärarverksamhet vid Lunds universitet. Om det finns särskilda skäl för prövning av sökande, som inte är anställd vid Lunds universitet, ska närmast berörda institution inom fakulteten inkomma med ett motiverat yttrande om i vad mån en docentutnämning skulle vara till nytta för forskningen och utbildningen inom institutionen.

Person som vid anställningstillfället redan är docent vid annat lärosäte ska, för att betraktas som docent vid naturvetenskapliga fakulteten, genomgå en prövning av docentnämnden. Utifrån en ansökan, utformad enligt samma riktlinjer som för övriga sökande, avgör docentnämnden om samtliga eller delar av fakultetens docentkriterier kan anses uppfyllda genom den tidigare erhållna docenturen.

Sökanden kan härvidlag undantas från några eller samtliga steg i det gängse docentprövningsförfarandet. Förutsättningarna för att helt kunna undantas vidare prövning är att:

- Kraven för docentur vid det aktuella lärosätet i allt väsentligt motsvarar de krav som ställs vid naturvetenskapliga fakulteten
- Sökanden har den formella kompetens som krävs för behörighet att handleda doktorander vid LU i enlighet med rektors beslut LS 2011/701
- Ämnesansvarig (motsv.) och prefekt vid sökandens institution tillstyrker utnämningen.

Sakkunnig

Vid bedömningen av den sökandes vetenskapliga kompetens ska yttrande från minst en sakkunnig från annat lärosäte hämtas in. I ett skriftligt utlåtande ska den sakkunnige ange om den sökande uppfyller kraven på vetenskaplig skicklighet enligt beskrivningen ovan. Yttrandet ska ge en översikt av den sökandes forskning och hur denna utvecklats. Bedömningen ska ske med hänsynstagande till teoretisk och metodologisk kunskap, förmåga till nyskapande och

självständigt vetenskapligt arbete samt till framställningsförmåga. De viktigaste resultaten bör omnämnas och betydelsen av dessa i relation till den internationella utvecklingen inom ämnesområdet bör bedömas. Om sökanden har många sampublicationer bör om möjligt hans/hennes bidrag till dessa klargöras. Yttrandet ska utmynna i ett entydigt ställningstagande till den sökandes vetenskapliga kompetens.

Docentföreläsning

Sökande ska genomföra en offentlig docentföreläsning. Föreläsarens pedagogiska förmåga i populärvetenskapliga sammanhang ska härvid bedömas. Föreläsningen ska behandla det egna ämnesområdet, däremot inte den egna forskningsinriktningen. Den ska ha populärvetenskaplig karaktär och vara avsedd för målgruppen forskarstuderande inom hela fakulteten, d.v.s. även utanför sökandens eget ämne. Föreläsningen ska vara 30–40 minuter lång och avhållas på svenska eller engelska. Den avslutas med diskussion och eventuella frågor från auditoriet.

Docentföreläsningen anordnas på den sökandes institution. Ämnet bestäms av docenturnämnden, som väljer utifrån de förslag ämnesansvarig givit. Tid, plats och ordförande för föreläsningen bestäms av sökande och ämnesansvarig i samråd med de två åhörare som docenturnämnden utser. Nämndens åhörare ska avge en bedömning av föreläsningen. Bedömningen ska behandla den sökandes uppvisade pedagogiska kompetens med speciell uppmärksamhet åt upplägg och genomförande av föreläsningen. Exempel på vad som kan bedömas: Får vi tidigt i föreläsningen veta varför denna forskning utförs? Använder föredragshållaren tekniska hjälpmedel så att det stödjer vad som sägs? Aktiverar föredragshållaren med sitt presentationssätt publikens tänkande och lärande? Har föredragshållaren relaterat ämnet till kringliggande vetenskap och publikens förkunskap?

Meddelande om tid och plats för föreläsningen ska meddelas minst tre veckor före föreläsningdagen. Kansli N ombesörjer att föreläsningen annonseras i fakultetens nyhetsbrev och i universitetets gemensamma kalendarium, samt via mail till prefekter och dekaner. För övrig annonsering ansvarar institutionen. Fakulteten ser gärna att docentföreläsningarna uppmärksammas, dels för att de är betydelsefulla moment i meriteringen för den enskilde, dels för att är utmärkta tillfällen för forskare och doktorander att få en inblick i ett annat forskningsfält.

Ansökan

Ansökan ställs till docenturnämnden för naturvetenskapliga fakulteten. Ansökan med tillhörande merithandlingar skickas som en pdf-fil till docenturnämndens handläggare Jesper Zimmerman (Jesper.Zimmerman@science.lu.se).

Ansökan ska innehålla följande:

Ansökan ska bestå av en kort sammanfattning, högst fem sidor, av den sökandes vetenskapliga och pedagogiska verksamhet och utbildning. Sammanfattningen ska vara utformad så att den kan bedömas utifrån de krav som redovisas ovan under rubriken ”Krav för att kunna antas som docent”. Ansökan kan skrivas på svenska eller engelska, men måste vara författad på engelska om någon av ämnesansvarigs föreslagna sakkunniga inte är svenskspråkig.

Till ansökan ska fogas:

- 1 Meritförteckning/CV, som ska vara bestyrkt av en person.
- 2 Pedagogiska meriter som ska redovisas enligt checklistan, se bilagan sist i detta dokument.

- 3 Förteckning över de publicerade skrifter som den sökande önskar åberopa, samt information om sökandens bidrag till publikationerna (särskilt avseende PI). Av förteckningen ska framgå vilka arbeten som ingick i sökandens doktorsavhandling. Förteckningen bör om möjligt innehålla länkar till de sidor på nätet där skrifterna finns. Själva publikationerna behöver inte bifogas, utan skickas direkt till sakkunnig när denne är utsedd. Docenturnämnden ger sökande besked om när detta kan göras.
- 4 Eventuellt intyg från docent- och/eller handledarkurs.
- 5 Yttrande från ämnesansvarig (motsv.), också *undertecknat av prefekten*; av yttrandet ska framgå huruvida det kan anses vara till nytta för forskningen och utbildningen i ämnet att sökande antas som docent. Ämnesansvarig ska också lämna flera (minst tre) förslag till möjliga sakkunniga att bedöma den sökandes docentkompetens. Förslagen bör rangordnas. De sakkunniga behöver inte vara tillfrågade i detta skede.
- 6 Yttrande från ämnesansvarig (motsv.) om den sökandes pedagogiska erfarenhet/skicklighet. I yttrandet ska ämnesansvarig (motsv.) även lämna minst tre förslag på titlar för docentföreläsningen. Som angivits ovan ska föreläsningen behandla det egna ämnesområdet men inte den egna forskningsinriktningen. Titelförslagen bör inte vara för snäva och ska tydligt skilja sig åt.
- 7 Citeringsfrekvens för publikationerna (med information om vilken databas som använts).
- 8 Framtida forskningsplaner, kort beskrivning om högst en sida.

Beslut

Med utgångspunkt från inlämnade ansökningshandlingar, sakkunnigutlåtande, ämnesansvarigs (motsv.) yttrande samt bedömningen av docentföreläsningen avger docenturnämnden med motivering förslag till beslut beträffande antagning som docent. Dekanus beslutar i ärendet. Om beslutet är positivt får docenten ett intyg över sin docentur.

Beslut i ärende rörande antagning som docent går inte att överklaga.

Checklista för bedömning av pedagogisk meritering

Nedanstående punkter för redovisning av pedagogisk erfarenhet och kunskap gäller både grundutbildning och forskarutbildning.

1 Pedagogisk erfarenhet

- undervisningens omfattning och nivåer
- olika former och metoder i undervisning t ex seminarier, föreläsningar, laborationshandledning, PBL, uppsatshandledning
- olika former av examination
- internationell erfarenhet t ex medverkan i internationella samverkansprojekt, undervisning på olika språk, undervisning utomlands

2 Pedagogisk utbildning och vidareutbildning

- högskolepedagogisk utbildning
- pedagogisk utbildning i övrigt t ex lärarutbildning
- annan relevant utbildning

3 Läromedelsutveckling

- produktion av böcker, kompendier, laborationshandledningar, film, videoprogram o. dyl.
- produktion av IT-baserat material

4 Pedagogiskt lednings- och utvecklingsarbete

- planering, ledning och utveckling av nya kurser eller kursavsnitt
- utvärderingsarbete och liknande
- pedagogiska konferenser, seminarier, publikationer m. m.
- tilldelade medel för utvecklingsarbete
- ledningsuppdrag t ex studierektor
- studievägledning
- övrigt, t.ex. interna och externa uppdrag

5 Utmärkelser, priser och liknande

- utdelande part och motivering anges

6 Forskarutbildning

Här redovisas erfarenheter inom forskarutbildning som inte naturligt faller under någon av punkterna 1-5 ovan. Exempelvis erfarenhet som huvudhandledare eller biträdande handledare (antal handledda och examen anges liksom pågående och avslutad handledning).